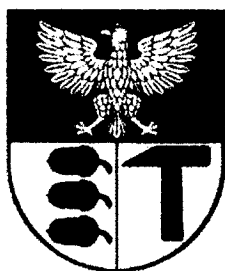
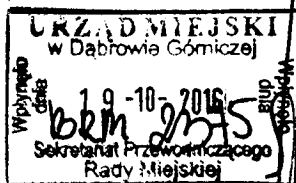

BRM.0003.1460.1a6

Jerzy Reszke

Dąbrowa Górnicza dnia 2016-10-19 r.

S. P. Rydel

wystąpił dnia 21. X. 16r. S. Rydel

INTERPELACJA nr.....

Dotyczy: zwiększenia dopłat z budżetu miasta dla ograniczenia niskiej emisji i wprowadzenia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)

Zwracam się z wnioskiem o wprowadzenie przez gminę Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w celu:

- uporządkowania działań w celu obniżenia niskiej emisji
- uporządkowania dopłat i dostosowania ich do obecnych barier ekonomicznych
- wprowadzenia monitoringu emisji na terenie całej gminy.

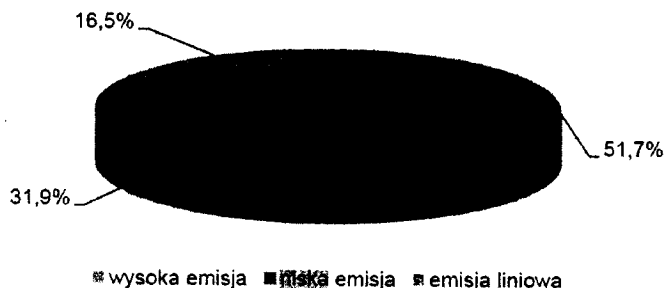
W Programie **Aktualizacja planu działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP) i Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dąbrowa Górnicza** znajduje się zapis **Tabela 9-1 Zestawienie celów szczegółowych oraz obszarów interwencji** „System dopłat do zmiany sposobu ogrzewania dla budynków indywidualnych – pozwoli na zmniejszenie wpływu systemów grzewczych na środowisko”. Brak jest poza Uchwałą Rady Miejskiej wprowadzającej dopłaty programu ograniczenia niskiej emisji jako programu w sposób kompleksowy regulującego działania gminy w kierunku stworzenia warunków do ograniczenia niskiej emisji. Większość gmin ma takie programy, np. Opole, Kielce i inne.

Niska emisja ma poważny wpływ na zanieczyszczenie środowiska:

„Najbardziej toksycznymi związkami są węglowodory aromatyczne (WWA) posiadające właściwości kancerogenne. Najsilniejsze działanie rakotwórcze wykazują WWA mające więcej niż trzy pierścienie benzenowe w cząsteczce. Najbardziej znany wśród nich jest benzopiren, którego emisja związana jest również z procesem spalania węgla zwłaszcza w niskosprawnych paleniskach indywidualnych”.

W sprawozdaniu z „Badania gleb w gminie Dąbrowa Górnicza” z 2014 r. podano :

Największe przekroczenie dopuszczalnej zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) zanotowano w próbkach nr 18 (Strzemieszyce Wielkie, ul. Strzemieszycka 391) i nr 31 (Piekło, ul. Jasna (okolice przejazdu kolejowego)). Odpowiednio było to o 7,47 mg/kg i 4,16 mg/kg powyżej dopuszczalnego stężenia zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych dla gleb grupy B. W pozostałych przypadkach przekroczenia zawartości WWA w badanych glebach były mniejsze.

Rysunek 6-10 Udział emisji zastępczej z poszczególnych źródeł emisji w całkowitej emisji substancji szkodliwych przeliczonych na emisję równoważną SO₂ w Dąbrowie Górniczej

Tabela 6-7 Szacunkowa emisja substancji szkodliwych do atmosfery na terenie miasta Dąbrowa Górnicza ze spalania paliw do celów grzewczych w 2014 roku (emisja niska)

Rodzaj substancji	Ilość, Mg/rok
Pył	1 288
SO ₂	639
NO ₂	189
CO	3 779
B(a)P	0,744
CO ₂	152 536

Źródło: ankietyzacja

Podane informacje w dokumentach miejskich wskazują, że niska emisja z gospodarstw domowych jest poważnym źródłem zanieczyszczenia powietrza i jej ograniczenie powinno stanowić jeden z głównych kierunków działania gminy.

Brak programu PONE został również wykazany w zaleceniach pokontrolnych NIK LKA – 4101-007-05/2014 P/14/086 WYSTĄPIENIE POKONTROLNE, którego fragmenty przytaczam:

2.3. POP zakładał m. in. zadania: 1.12.Opracowanie przez Miasto PONE i stworzenie systemu organizacyjnego w celu jego realizacji oraz 2.3.Realizacja PONE poprzez stworzenie systemu zachęt do wymiany systemów grzewczych. PONE nie opracowano, natomiast stworzono system zachęt finansowych poprzez umożliwienie mieszkańcom uzyskania dopłat w sytuacji zmiany źródła ciepła w całym okresie objętym kontrolą⁴¹. W roku 2008 dofinansowanie wynosiło max. 1500 zł niezależnie od przyjętego sposobu ogrzewania. Natomiast w kolejnych latach Miasto zdecydowało o wyższych, w stosunku do tradycyjnych źródeł ciepła, kwotach dofinansowania w przypadku wykorzystania alternatywnych źródeł energii do

ogrzewania budynku. W latach 2011-2013 korzystając z dopłat Miasta, mieszkańcy zlikwidowali 388 pieców węglowych i zamontowali 143 systemy solarne. W okresie obowiązywania POP dofinansowanie do wymiany źródła ciepła finansowane było ze środków budżetu Miasta. [Dowód: akta kontroli str. 147-169, 306] 2.4.

Miasto nie dofinansowywało eksploatacji urządzeń grzewczych po wymianie na inny rodzaj ogrzewania. [Dowód: akta kontroli str. 159-169]

Prezydent Miasta wyjaśnił, że nie opracowano PONE z uwagi na długoletnie (od 1998 r.) i sprawdzone funkcjonowanie na terenie Dąbrowy Górniczej, systemu dofinansowania osobom fizycznym zmiany systemu ogrzewania z węglowego na proekologiczne. System ten ewoluował na przestrzeni lat i dostosowywany był do lokalnych potrzeb, np. poprzez umożliwienie uzyskania dofinansowania również jednostkom organizacyjnym administrującym zasobami mieszkaniowymi. [Dowód: akta kontroli str. 592-594]

Ponadto NIK zwraca uwagę na:

- niepodjęcie realizacji zadania: „Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w POP (wprowadzenie Miejskiego Programu Ochrony Powietrza7)” – którego termin realizacji wyznaczono na okres: 2010-2020 r.,
- niepełne zrealizowanie przez Miasto zadania pn. „Opracowanie Programu Ograniczenia Niskiej Emisji i stworzenie systemu organizacyjnego w celu jego realizacji”. Stworzony został system organizacyjny w celu ograniczenia niskiej emisji, ale nie został opracowany PONE, a termin realizacji zadania określony w POP przypadał na 2010 r.,

W Dąbrowie Górniczej prowadzone są również niezależne badania jakości powietrza. Oto informacja Stowarzyszenia Zagłębiowski Alarm Smogowy: Na przełomie marca i kwietnia odbyła się kilkudniowa tura pomiarów szkodliwego pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, prowadzona przez Zagłębiowski Alarm Smogowy wspólnie ze Stowarzyszeniem Samorządne Strzemieszyce we wschodnich dzielnicach Dąbrowy Górniczej. Pyłomierz mierzył stężenia szkodliwego pyłu zawieszonego w trzech lokalizacjach, ul. Łazienna, ul. Strzemieszycka i osiedle Kawa. Są to tereny graniczne miasta, mocno uprzemysłowione, a jednocześnie zielone i prawie wiejskie.

Pomiary prowadzono od 31 marca do 4 kwietnia, dbając o to by okres ciągłego pomiaru w jednej lokalizacji był dłuższy niż 24 godziny. Większość okresu pomiarowego charakteryzowała się dodatnimi temperaturami i lekko wietrzna pogoda, sprzyjającą rozprzestrzenianiu się powstających w wyniku emisji przemysłowej i tej ze spalania paliw stałych w paleniskach domowych zanieczyszczeń. Pomimo tego w dwóch z trzech lokalizacji pomiarowych w średnia stężenia szkodliwego pyłu zawieszonego PM10 przekroczyła normową bezpieczną dla zdrowia wartość dopuszczalną. Przy ul. Łazienną wyniosła ona 110% normy a przy ul. Strzemieszyckiej 150% dopuszczalnej normy. 30-go marca zarejestrowano najwyższą wartość średniej godzinowej w całym okresie pomiarowym. Wartość ta o godzinie 22:00 wyniosła $218\mu\text{g}/\text{m}^3$, czyli chwilowo była wyższa od dopuszczalnej normy dobowej o ponad 400%!

W roku 2015 mieliśmy w Sosnowcu 72 dni, a w Dąbrowie Górniczej 67 dni z przekroczeniem dopuszczalnej średniodobowej normy pyłu zawieszonego PM10 mierzone

przez stacje pomiarowe tła miejskiego. Tylko w tym roku, a jest dopiero początek kwietnia, było to odpowiednio do dnia dzisiejszego 36 dni i 37 dni przekroczeń dopuszczalnej dla zdrowia normy. Standardy UE stwierdzają że akceptowalne są maksymalnie 35 dni rocznie z przekroczeniem normy, Dąbrowa Górnicza osiągnęła ten limit już w dniu 25 marca 2016, a Sosnowiec w dniu 5 kwietnia 2016. Średnioroczne stężenia szkodliwego (substancja mutagenna i kancerogenna) benzo(alfa)pirenu było przekraczane w regionie kilkukrotnie, stacje pomiarowe zlokalizowane w najbliższej okolicy w Dąbrowie Górniczej i Katowicach wskazały przekroczenie ponad 4 do 5 krotne dopuszczalnej dla zdrowia normy. Za taką sytuację odpowiada głównie emisja z palenisk domowych (spalanie śmieci i węgla o niskiej jakości oraz korzystanie z niskosprawnych palenisk tzw „kopciuchów”.)

W Programie **Aktualizacja planu działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP) i Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dąbrowa Górnicza** przyjęto nakłady na termomodernizację na poziomie 560 mln zł. Z dopłat do wymiany pieców w 2015 roku skorzystały 102 osoby i dopłaty wyniosły 167 000 zł. To zestawienie wskazuje na dysproporcję w kierowaniu funduszy. Zostało przy tym potwierdzone, że największe ograniczenie niskiej emisji następuje na skutek zmiany pieców i paliwa na niskoemisyjne piece retortowe i piece gazowe. Na skutek termomodernizacji efekty są najniższe. Występują przy tym bariery ekonomiczne zarówno na poziomie zakupu pieców, jak i eksploatacji. Zwłaszcza przy wysokiej cenie gazu.

Wskazany poziom zagrożeń stanowi istotny argument za jak najszybszym wprowadzeniem Programu Ograniczenia Niskiej Emisji. Również zwiększenie dopłat powinno być istotnym elementem systemu zachęt zarówno dla zakupu pieca, jak też podczas eksploatacji.

Henryk Bender